

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Sect. 1. Institutionis tempus, & hujus Sacramenti Essentia designantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81978)

fuerint figuræ propriæ Sacramenti Confirmationis, traditur à D. Thoma quæst. 72. art. 1. ad 2. per hæc verba : ad 2. dicendum, quòd quia Confirmatio est Sacramentum plenitudinis gratiæ, non potuit habere aliquid respondens in veteri Testamento, quia nihil ad perfectum adduxit lex, ut dicitur Hebr. 7.

23. Resp. 2. Dist. aliter maj. per figuras, & similitudines, vel magis, vel minus proprias, permitto; æque proprias pro omnibus Sacramentis, nego maj. & dist. min. nego conseq. quia, licet minus propriæ, jam fuerunt in veteri lege similitudines Sacramenti confirmationis, nam oleum Eliæ, Elisæi, unctio Pontificum, & ferè omnes mysticæ unctiones legis antiquæ fuerunt figura Sacramenti confirmationis, ut in Sermo : de unctione chrismatis ait Cypr. per

hæc verba : à facie novi olei desiccatæ sunt unctiones antiquæ; nec dissonat in hoc sensu D. Thomas in 4. disp. 7. quæst. 1. art. 1. quæstiunc. 1. ad 3. dicens : *Aliquomodo fuisse hoc Sacramentum adumbratum in unctione Pontificum, qua significabatur unctio Christi; à qua hæc unctio derivatur.* Ad Confirm. nego maj. quia Christus Dominus utpote Auctor Sacramentorum, non egebat aliqua actione Sacramentali à se distincta, neque suscepit Sacramentum Baptismi, sed Baptismum Joannis. Suscepit autem Evcharistiam propter peculiaritatem ejus dignitatem, ut intelligeretur, ipsum Christum verè, & realiter in ea contineri; quod notare debuissent hæretici, ne realem Christi præsentiam in eo mirabili Sacramento negarent.

DISPUTATIO II.

DE INSTITUTIONE, ET ESSENTIA CONFIRMATIONIS.

SECTIO I.

Institutionis tempus, & hujus Sacramenti essentia designantur.

24. Sacramentum Confirmationis habet terminum à quo, sicut de Baptismo dictum est num. 15. eadem enim utrobique ratio militat. Habet etiam terminum ad quem, qui usque ad Pentecosten completus non fuit, neque Sacramentum istud usque ad illud tempus suum communicabat effectum. Ratio est, quia effectus hujus Sacramenti est plenitudo Spiritus S. quæ usque ad tempus illud, in quo Christi mysteria compleverunt, danda non erat, ex illo Joannis 7. nondum erat Spiritus datus, quia Jesus nondum erat glorificatus. Unde quando Joannis 20. Christus dixit Discipulis : accipite Spiritum S. non erat Sermo de hac plenitudine, sed de gratia, & potestate judiciali ad absolvendum, aut Episcopali simul ad gubernandam Ecclesiam; exinde judicant graviores Theologi, non decuisse administrare hoc Sacramentum ante Adventum Spiritus S. cum præcipuus illius effectus ante illud tempus conferendus non esset, quo in sensu communiter nostri, & Thomistæ cum Eximio Doctore explicant D. Thomam quæst. 72. art. 1. ad 10. dicente : *Quòd Christus instituit hoc Sacramentum non exhibendo, sed promittendo, nimirum ejus effectum à die Pentecostes; in die autem Pentecostes ex speciali DEI privilegio receperunt Apostoli absque Sacramento effectum hujus Sacramenti, ut ferè omnes Theologi docent, neque apud ipsos ulla in hac parte exstat controversia; cæterum ut deveniamus ad difficultates, quæ hinc inde controuertuntur, sit*

Aspero 1. Cum Eximio Doct. communiorum Astrorum, & Thomistarum, Sacramentum Confirmationis quo ad substantiam, verosimilius est, institutum fuisse à Christo Domino in nocte cenæ. Probat 1. institutio Confirmationis utpote à Christi voluntate dependens aliter nobis innoscere non potest, quam ex Scriptura, vel extraditione. Insuper tempus institutionis ex Scriptura aperte non inferatur, ut fatentur omnes Theologi; atqui ex traditione verosimilius inferatur, institutionem factam nocte cenæ; ergo &c. Probat 2. min. sicut Christus Baptisma instituit, non quidem quando Apostolis præcepit baptizare gentes, vel Baptisma promisit, sed quando materiam Baptismatis formavit, & contactu suæ munditiæ carnis in Jordane consecravit; ita nunc verosimilius est, Sacramentum confirmationis instituisse, quando hujus Sacramenti materiam sive chrisma conficere docuit; atqui ex perpetua Ecclesiæ traditione in nocte cenæ docuit Apostolos chrisma conficere, ut constat ex Iribiano Papa Epist. 2. ad Episcopum Orient. dicente : *In illa enim die Dominus Jesus postquam cenavit cum Discip. suis, & lavit eorum pedes (sicut à SS. Apostolis prædecessoribus nostri acceperunt, nobisque reliquerunt) chrisma conficere docuit; atque hæc est ratio cur Ecclesia Catholica quot annis veteri com busto novum chrisma consecraret in die cenæ; ergo &c.*

Probat 2. Contra Bachonium in 4. c. 1. centem, institutum fuisse, quando Matth. 19. Christus

Christus pueris manus imposuit, & contra Scotum dicentem, institutionem factam, quando Joannis 20. Christus dixit Discipulis, accipite Spiritum S. & contra alios dicentes factam fuisse in die Pentecostes. Probatum inquam nostra Concl. nam nunquam in illis casibus ab Adversariis assignatis fuit à Christo Domino assignata materia aut forma hujus Sacramenti; ergo non fuit tunc institutum confirmationis Sacramentum. Confirm. 1. contra Bachon. quia inter illos pueros plurimi saltem non erant baptizati, neque ad finem confirmationis Christo offerebantur, sed ut à Deo benedicerentur, ut ait Hieronymus, vel ut curarentur ut significat Anselmus, ac proinde illa manuum impositio non fuit confirmativa, sed curativa, & ad summum adumbrativa hujus Sacramenti; ergo &c. Neque obstat con. Senonense, est enim Provinciale in hac parte non receptum, neque à Sede Apostolica approbatum. Confirm. 2. contra Scotum, quia licet ut fert communis opinio, non solum acceperint Apostoli potestatem ad remittenda peccata Joannis 20. sed etiam creati fuerint Episcopi, sineque instituti Ministri ordinarii confirmationis, nihil horum pertinet ad essentiam constitutivam hujus Sacramenti; chrisma autem jam erat tunc designatum, ut constat ex num. Sup. ergo &c. Confirm. 3. contra ultimam sententiam, quia licet in die Pentecostes acceperint Apostoli effectum confirmationis, altiori modo id factum est, & non per Sacramentum, ex dictis num. 24. in illo etenim facto neque designata fuit materia, neque forma confirmationis à Christo Domino; ergo &c.

27. Assero 2. Sacramentum confirmationis Theologicè sumptum pro significatione practica effectus interioris, juxta dicta num. 40. de Bapt. ita definitur: Sacramentum characteristicum ad roborandum in fide per se gratiæ augmentativum. Probatum ex Flor. & Trid. citatis num. 319. de Sacram. constat Sacramentum istud imprimere characterem, insuper Melchisedes Papa in sua Epistola decretoria ad Episcopos Hispaniæ ita habet: *In baptismo homo ad militiam recipitur, & in confirmatione confirmatur ad pugnam. In fonte baptismatis Spiritus S. plenitudinem tribuit ad innocentiam, in confirmatione autem perfectionem ad gratiam ministrat. In Baptismo regeneramur ad vitam, post Baptismum ad pugnam confirmamur. In Baptismo abluimur, post Baptismum roboramur. Regeneratio per se salvat in pace Baptismum recipientes, confirmatio armat, atque instruit ad agones.* Rursus Eugen. 4. in decreto Armeno. ita habet: *per confirmationem augemur in gratia, & roboramur in fide; sed hæc omnia comprehendit nostra definitio per aptum genus, & differentiam, ut constat à num. 41. de Bapt. ergo &c.*

28. Assero 3. Cum ferè omnibus Theologis: materia remota hujus Sacramenti est chrisma

ex oleo olivarum, & balsamo ab Episcopo benedictum. 1. Pars est contra Symundum dicentem esse, vel chrisma, vel solam manuum impositionem, & contra Canum defendentem sufficere, vel Oleum, vel Balsamum. 2. Pars est contra Cajetan. Navar. Scor. & Valent. dicentes, sufficere solum oleum, omisso balsamo; imò Cajetan. ait, sufficere chrisma à simplici Sacerdote consecratum. Probatum conclusio 1. ex Florentino in decreto Eugenii dicente: *Secundum Sacramentum est Confirmatio, cujus materia est chrisma confectum ex oleo, quod nitorem significat conscientia, & balsamo quod odorem significat bonæ fame per Episcopum benedicto; ubi non solum ponit Concilium chrisma nude sumptum, sive mixtum ex oleo, & balsamo, sed addit tale mixtum debere esse ex oleo, & balsamo benedicto per Episcopum, quod semper servavit Ecclesia, tum Græcæ tum Latine à tempore Apostolorum; ergo &c.*

Confirm. 1. Et explicatur hæc ratio: Concil. Florentinum in explicandis reliquis Sacramentis ea solum sub nomine materiæ comprehendit, quæ ad eorum substantiam ex Christi institutione pertinent, & Sacramenti consecrationem præcedunt; quod addo propter Sacramentum poenitentia, cujus licet satisfactio sit pars integralis, non tamen essentialis, quia non requiritur ut quid præcedens Sacramenti consecrationem. Hoc autem adeo accurate Florentinum Conc. præstitit, ut circa Sacramentum Eucharistiæ, in quo similis mixtio vini, & aquæ præcedit, caute distinguat, quod est necessarium necessitate Sacramenti, ab eo, quod est necessarium necessitate præcepti dicens: *cujus materia panis triticeus, & vinum de vite, cui ante consecrationem aqua modicissima adhiberi debet; ergo ea omnia, quæ pro materiis Sacramenti confirmationis uniformiter Concilium exprimit, essentialiter pertinent ad materiam hujus Sacramenti, ac proinde non sufficit mixtum ex oleo, & balsamo, nisi etiam sit ab Episcopo benedictum.*

Probatum 2. Conc. Florentinum loco citato num. superiori insinuat, ex dispensatione summi Pont. posse simplicem Sacerdotem esse hujus Sacramenti ministrum in aliquo casu, & tamen agens de materia illius ita requirit chrisma ab Episcopo benedictum, ut nunquam insinuet posse aliquando ex Sedis Apostolicæ dispensatione sufficere, vel solam manuum impositionem, vel solum oleum, vel solum balsamum, vel mixtum ex utroque ab Episcopo non benedictum; ergo chrisma ab Episcopo benedictum est materia essentialis hujus Sacramenti. Confirm. ex Catechismo Tridentini tit. de Confirm. dicente: jam verò quæ sine ejus partes, ac primum quidem de materia dicendum est. Hæc autem chrisma appellatur, quo nomine à Græcis accepro, etsi profani scriptores quodlibet unguenti gradus significent, illud tamen, qui res Divinas tradunt,

communi loquendi consuetudine ad illud tantum unguentum accommodarunt, quod ex oleo, & balsamo solemniter Episcopi consecratione conficitur; & infra: necessarium est, ut SS. & religiosi precationibus consecratur: neque ad alium ea confectio, nisi ad Episcopum pertinere potest; qui ejusdem Sacramenti ordinarius Minister institutus est; ergo &c. unde sicut ad Baptismum requiritur aqua, quæ absque addito limitante talis dicatur, qualis est naturalis, ita ad confirmationem requiritur oleum, quod absque addito limitante dicatur, quale est olivarum, idemque suo modo de Balsamo.

31. Afferro 4. Materia proxima Sacramenti Confirmationis est unctio talis chrismatis in fronte recipientis per manum ministri in formam crucis facta. Probatum ex Florentino dicente: *ideoque in fronte, ubi verecundia sedes est, confirmandus inungitur, ne Christi nomen confiteri erubescat, & præcipue Crucem ejus, quæ Judeis est scandalum, Gentibus autem stultitia, propter quod signo Crucis signantur.* Ex quo sic formatur argumentum: Sacramentum confirmationis, utpote consistens in usu essentialiter requirit tanquam materiam proximam usum materię remotę, ut dictum de Bapt. à num. 47. quæ in nostro casu est unctio chrismatis benedicti ab Episcopo, in modum Crucis, ut constat ex hujus Sacramenti forma. Rursus hæc unctio debet fieri per manus impositionem, cum à PP. vocetur Sacramentum impositionis manus, ut constat ex tota disp. 1. insuper Florentinum eodem modo requirit, ut Crux fiat in fronte, quàm ut omnino fiat, sed ex his clarè infertur materiam proximam esse, pro ut à vobis assignatur; ergo &c.

32. Confirm. nam licet apud Græcos reperiatur variatio quo ad partes corporis ungendas, nunquam reperitur variatio quo ad ungendam frontem. Sic Concil. Constantinopolitanum, & vetustissimum Euxologium manuscriptum recensent frontem, oculos, nares, os, auresque. Cyrillus frontem, aures, nares, pectus. Euxologia typis excusa, quibus modo passim utuntur Græci, frontem, oculos, nares, os, aures, pectus, manus, & pedes, ut argumentum sit (ait Arcudius cap. 7.) reliquas partes corporis præter frontem ungere non esse de necessitate Sacramenti; ergo &c. exinde Eximius Doct. ait, temerariam esse sententiam, qui dicunt non requiri ad valorem hujus Sacramenti, ut Crux fiat in fronte medio aliquo instrumento, cum ea non esset manus impositio; neque excludendum est chrisma à constitutivo materię proximę ex dictis à num. 49. de Bapt. quod efficaciter roboratur ex Tridentino sess. 7. can. 2. de Confirm. dicente: *Si quis dixerit injurios esse Spiritui S. eos, qui Sacro Confirmationis chrismati virtutem aliquam tribuunt: anathema sit.*

33. Afferro 5. Forma Sacramenti confirmationis est ista, vel quæ juxta institutionem Christi isti

perfectè æquivalet: signo te, signo Crucis & confirmo te chrismate salutis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus S. Prob. 1. forma à nobis assignata sufficiens est ad consiciendum validè Sacramentum confirmationis, ut definitur à Flor. in decreto unionis; ergo quæ juxta institutionem Christi perfectè non æquivalet isti, non æquivalet formæ sufficienti; sed quæ non æquivalet formæ sufficienti, non est sufficiens; ergo ut sit sufficiens, debet esse, vel forma à nobis assignata, vel quæ juxta Christi institutionem perfectè isti æquivalat. Confirm. quando duæ formæ materialiter directæ comprehenduntur sub significatione institutionis Christi Domini, unaquæque alteri perfectè æquivalet, ut constat ex dictis à num. 64. & 69. de Sacram. nulla enim perfectior æquivalentia, quàm cum duo materialiter directæ sunt formaliter idem in ordine ad causandum eundem effectum; sicut ramus lauri, & oliva ad significandum vinum venale; atqui forma à nobis assignata comprehenditur sub institutione Christi Domini, & quæcunque sufficiens sit ad hoc Sacramentum constituendum, comprehendere debet sub eadem institutione in ordine ad causandum eundem effectum; ergo &c.

Probatum 2. In edicto Constant. magni (i. Sacramen verè illius est) quod habetur Tom. 1. Conciliorum, quæ collegit, & typis dedit Laurentius Surius Carthus. fol. 319. Constantinus se à Sylvestro Papa post Baptismum in fronte signatum refert per hæc verba: *levatoque me de venerabili fonte, induto vestibus candidis, septiformis gratiæ Spiritus configurationem adhibuit beati chrismatis unctio, & ex illo S. Crucis in mea fronte linivit dicens: signet te Deus Sigillo fidei suæ in nomine Patris, & Filii, & Spir. S. in configuratione E. dei.* Quod habetur etiam in Summa Conciliorum Aranzæ addentis: quæ forma parum immutata nunc servatur in Sacramento confirmationis, eadem forma habetur in eo Constantini edicto, relato Tom. 1. Concil. nova impressionis, de quibus diximus num. 74. de Bapt. tum etiam apud Ambros. lib. 2. de Sacram. cap. 7. in fine habetur hæc alia forma: *DEUS Pater omnipotens, qui te regeneravit ex aqua, & Spiritu S. concessitque tibi peccata tua, ipse te unget in vitam æternam.* Item in quodam rituali antiquo, qui dicitur ordo Romanus ante 800. annos Scripto habetur hæc forma: *signa eos Domine signo Crucis, ego te confirmo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus S. tum etiam forma Sacramenti confirmationis in Ecclesia Græca est ista: signaculum Domini Spiritus S. ut refert Arcudius cap. 6. & 7. qui ait deesse verbum more Græcorum, quorum phrasis propria hoc eleganter exprimit, & sensum esse, hoc signo donantur munera Spiritus S. imò, & impletur Spiritus S.*

Ex quibus omnibus ita formatur argumentum: neque in forma Græcorum, neque in Ambrosiana sit ulla invocatio Trinitatis, neque

que expressio Ministri, uti fit in aliis formis relationis, ergo Christus non determinavit formam confirmationis quo ad materialitatem verborum, sed instituit ea verba, quæ ab Ecclesia determinantur, ac proinde secundum diversa tempora potuit valde uti Ecclesia verbis materialiter diversis, imò & valde potuerunt assignari pro Ecclesia Latina verba materialiter diversa à verbis assignatis pro Ecclesia Græca. Sic quia Christus materialiter non determinavit in Sacramento Ordinis materiam, sed instituit illud signum sensibile, quod ab Ecclesia determinaretur significativum potestatis, quæ traditur, valde determinavit Ecclesia ut Sacerdotes initiarentur in Ecclesia Latina per contactum Calicis cum vino, & patenæ cum Hostia; in Ecclesia verò græca per manuum impositionem super Caput ordinandi; ergo sicut hæc utraq; materia est eadem specie morali, quia continetur sub significatione institutionis Christi, sicque una perfecte æquivaleret alteri; ita relatæ formæ confirmationis sunt una & eadem specie morali, cum omnes contineantur sub significatione institutionis Christi Domini, ac proinde unaquæque perfecte æquivaleret alteri.

36. Respondebis cum Petro à S. Joseph. lib. 1. de Sac. cap. 13. illam formam Græcorum non videri sufficientem, eò quod multa non exprimat, quæ ad valorem Sacramenti continentur in forma Latinorum imò Catumcir, in Concordia utriusque Ecclesiæ tract. 1. ait, verba illa à Græcis adhibita non esse formam Sacramenti confirmationis, sed cuiusdam chrismationis reconciliatoriae ceremonialis, quæ ab Ecclesia græca olim in Baptismo adhibebatur. Ceterum istæ responsiones absque ritus Græci notitia videntur adhibitæ, ideoque contra 1. quia illa verba assignata sunt pro forma Sacramenti conformis in Euxologiis Græcis, imò ut testatur Card. Bessaron lib. de Sac. Eucharistia Tom. 6. Bibliothecæ Sacræ, hæc forma traditur, à 2. Synodo generali can. 7. per hæc verba: *obsignantes, hoc est, Sanctissimo chrismate eos chrismantes dicimus; signum domini Spiritus S. & hæc verba secundum eos, hoc chrismatis Sacramentum perficiunt.*

37. Contra 2. Licet Severus Patriarcha Alexandrinus lib. de ritibus cap. Tom. 6. Biblioth. Sacræ referat formam confirmationis omnino similem Romanæ, non negat in aliis Euxologiis Græcis esse frequentiore formam à nobis assignatam; sicut licet in Ecclesia Latina in diversis Ritualibus & pontificalibus inveniantur diversæ formæ confirmationis, ut constat ex n. 43. non negatum esse aliam frequentiore, & quam post Florentinum debemus omnes in Ecclesia Latina adhibere. In Ecclesia etiam Græca esse in usu istam solam formam: signaculum Domini Spiritus S. testatur Arcudius rituum Græcorum peritissimus, & hoc ipso an. 1694. paucis abhinc diebus Illustrissimus & Reverendissimus D. D. Onufrius Constantini Græcus Archiepiscopus Debreensis & Rechenensis, qui per

R. P. Gormaz Theolog. Tom. 11.

plures annos se exercuit in missionibus per græciam, nunc assistens & residens in Ecclesia S. Athanasii Collegii græcorum Urbis, oratenus à me consultus respondit, hac sola forma confici Sacramentum conformationis in græcia; ergo &c.

Contr. 3. Clemens VIII. in Bulla de institutione Græcorum, quæ habentur Tom. 3. Bullarii, & inter hujus pontificis Bullas est ordine 43. prohibens ibi Presbyteris Græcis, ne confirmationis Sacramentum conferrent, prohibet quoque ne ista verba: signaculum Domini Spiritus S. proferant, sed ante illa absolvant Baptismum; atqui si non essent forma confirmationis, sed quondam solum Baptismi caeremoniam continerent, ea non prohibuisset, cum Baptismus plures habeat caeremonias in Latina & Græca Ecclesia, quæ nulla ratione negligi debent; ergo &c. Contr. 4. Clemens VIII. ejusdem Bullæ parag. 4. hæc habent, si Episcopus Latinus Græcum aliquem ordinare voluerit, qui à Presbytero Græco in Baptisma chrismate in fronte de facto fuerit consignatus, debet illum antea confirmare, saltem sub conditione.

38. Quæ Bulla licet non obliget in Græcia Græcos Episcopos, ut defendit Arcudius Cap. 15. cum solum directæ fuerit ad Episcopos Latinos, in quorum Diececibus Græci, vel Albanenses ritu Græco viventes degunt, ut constat ex Rubrica Bullæ, quæ sic habent: instructio super aliquibus ritibus Græcorum, pro Episcopis Latinis, in quorum Diececibus Græci vel Albanenses Græco ritu viventes degunt, obligat Episcopos Latinos, etsi nesciamus motivum Pontificis, cum in ea Bulla non habeatur. Fortasse eo tempore præsumebant, confirmare Presbyteri, ubi concessum ipsis non erat à sede Apostolica, vel consecrare chrisma ad confirmandum, & ratione dubii, an si ita eveniret, reiterare præcipiatur Sacramentum confirmationis sub conditiones, vel ob aliam rationem nobis ignotam; quando autem aliquis confirmatus erat ab Episcopo Græco, nullatenus præcipiebatur, imò non licebat reiterare confirmationem; atqui Episcopi Græci, ut constat ex num. 37. non utuntur alia, nisi ista forma: signaculum Domini Spiritus S. ergo ista non est caeremonia, sed vera forma Sacramenti confirmationis pro Græcis. Ex dictis

Fit 1. ex 1. assert: Sacramentum confirmationis, quantumvis quoad substantiam institutum in nocte cenæ, non habuisse completum terminum à quo usque ad Christi mortem, cum à meritis mortis Christi valorem accipiat, ex dictis à num. 15. de Bapt. neque habuisse completum terminum ad quem usque ad pentecosten, cum non esset institutum ad communicandum suum effectum usque ad illud tempus ex dictis num. 24. Fit 2. ex 2. assert: Sacramentum confirmationis, utpote characteristici cum iterari non posse, nisi in casu quo de ejus valore prudenter dubitetur, juxta dicta à num.

Uuu 2

53

52. de Bapt. character autem confirmationis est qualitas realiter distincta à characterè Baptismali, cum Sacramenta realiter distincta ordinata sint à Christo ad effectus realiter distinctos. Unde baptizatus & confirmatus ratione characteris differunt inter se, ex D. Thoma, tanquam domesticus & miles, quapropter character confirmationis non superadditur Baptismali, sicut intensio qualitatis gradibus remissis ejusdem qualitatis, sed sicut qualitas qualitati diversae rationis; quæ est ferè omnium Theologorum sententia. Eodem enim modò differunt inter se auxilia gratiæ actualis, quæ conferuntur per utrumque Sacramentum ex dictis à num. 202. de Sacramentis.

41.

Gratiæ vero habituales sive intra, sive extra Sacramentum collatæ, non differunt specie inter se: nam gratia habitualis, quæ se habet quasi natura in ordine superno, etsi eadem sit specie, fundat jus ad effectus distinctos specie: sicut natura humana ad sensaciones & discursus, qui sunt effectus specie distincti: ex Conciliis autem, quæcunque gratia habitualis, quæ de facto datur, hanc eandem naturam habet, ac proinde dicitur à Theologis ejusdem speciei; admittit verò intensiorem, ex quo dicitur justior, qui intensiorem gratiam habet, quo in sensu gratia intensior dicitur perfectior, quàm remissa. Gratia autem habitualis per confirmationem accepta dici solet, per se loquendo, perfectior Baptismali ex locutione SS. PP. dicentium: hominem confirmatum comparere ad se ipsum baptizatum, sicut se habet homo perfectus & robustus ad puerum recenter natum, licet enim confirmatio non remittat totam poenam, ut Baptismus, non impedit, ne gratia confirmativa sit perfectior Baptismali, quia perfectio gratiæ potius habetur penes majorem unionem cum Deo, & conformitatem cum Christo, quàm penes remissionem poenæ: si enim sit intensior gratia, quæ recipitur per confirmationem, quàm quæ recipitur per Baptismum, magis uniet ratione sui cum Deo, quàm gratia Baptismalis; ac proinde in eo casu erit perfectior, quantumvis totam poenam non remittat. Ita communiter Theologi, cui confirmationis excessui non obscurè suffragatur Melchisedes Papa citatus num. 14. qui ita profequitur: Scitote utrumque magnum esse Sacramentum, & sicut unum à majoribus sit, id est, à Summis Pontificibus, quod à minoribus perfici non potest, ita & majori veneratione venerandum & tenendum est.

42.

Fit 3. ex 3. assert: chrisma sufficientem materiam esse, quamvis alia aromata illi admisceantur, dummodo oleum & balsamum in sua natura perseverent, sive mixtura adeò exigua sit, ut chrismatis materiam non immutet: sic in Baptismo solenni, quamvis aquæ naturali adhibeatur parum chrismatis, ex dictis num. 56. dummodo maneat aqua naturalis, remanet materia sufficiens Baptismi; unde cum in sacra congregatione dubitaretur, an tolerandus es-

set usus Græcorum admiscendum 12. aromatibus oleo & balsamo, ut videre est in Euxologio & apud Arcud. cap. 15. decretum fuit, intelligendum esse talis usus initium, etsi illud antiquissimum esset, tolerandum, sed monendos Græcos, ut ea aromata pauca sint, & in tali quantitate, ut Balsami odor prævaleat, & oleum ita sub ratione perseveret, ut effectus olei semper retineat. Quòd si talis usus non sit ita antiquus sed post schisma inceptus, omnino eum esse tollendum.

Fit 4. Necessarium esse necessitate Sacramenti, quòd mixtum ex oleo & Balsamo tale sit, ut odor balsami admixti oleo pervaleat omnes ejus partes, sic enim balsamum dicitur singulis olei partibus moraliter admixtum, licet aliquibus non admisceatur physice, quod constat ex praxi Ecclesiæ, etenim cum modica Balsami pars oleo admisceatur, facile admonemur, sufficere talem admixtionem physicam in toto, & moralem in singulis partibus. Unde confici valde potest Sacramentum illis partibus, quæ physicum balsami contactum non habuerunt, sed moralem istum à nobis explicatum & habuerunt & retinent, ut bene notavit Espinosa qu. 52. art. 3. quapropter si balsamum corruptur quoad substantiam, cum tunc maneat alterata suavis ejusque fragrantia, ac proinde ipsius mixtio moralis, ut experientia docemur, non perficietur valide Sacramentum, eoque de causa præcipitur ab Ecclesiâ, ut renovetur chrisma quot annis, Balsamum enim cum difficilis corruptionis sit, certissime periret per annum, licet exigua ejus pars admixta fuerit. Unde quamvis alterius anni chrisma, si integrum perseveret, sufficiens sit quoad valorem Sacramenti, ex præcepto tamen Ecclesiæ combusto veteri, tenetur minister uti novo chrismate, illo nimirum anno consecrato; non refert, an sit Balsamum Palæstinum, an Indicum etsi fortè specie differunt, sicut nihil interest, utrum vinum consecrationis sit album, an rubrum. Unde quando Paulus III. Episcopo Indico perenti concessit, ut uteretur illo Balsamo ad conficiendum chrisma, non fuit privilegium, sed declaratio sufficientiæ illius Balsami, quod & præstitit etiam Pius IV.

Fit 5. Ex 4. assert. unctionem debere fieri à Ministro juxta rituale Pontificum, & morem antiquum totius Ecclesiæ, ungendo dextero pollice in fronte, & propterea hunc ritum absq; peccato gravi prætermitti non potest, quo ad valorem autem Sacramenti sufficit, & omnino requiritur, ut ungatur manu propria, sive dextra, sive sinistra, & sive pollice, sive alio digito. Ratio est, quia manus impositio essentialis huic Sacramento, ut constat ex actibus Apostolorum, & ex SS. PP. tota r. dispensationis: manus autem impositio intelligi non potest propriè, & absque figurata locutione, quin detur contactus immediatus inter manum confirmantis, & confirmatû; atqui licet iste contactus fiat manu dextera, vel sinistra, pollice,

five alio digito; datur manus impositio, neque exstat ullibi fundamentum ullum, ut dicamus, solum contactum pollicis non esse manus impositionem; ergo &c.

45. Fit 6. Ex 5. asserti, contra Gonerum, formam Ecclesiae Graecae non esse substantialiter distinctam à forma Ecclesiae Latinae. Ratio, quia illa verba nudè sumpta non sunt forma, nisi pro ut à Christo instituta ad causandum suum effectum; atqui non sunt instituta ad causandum effectum substantialiter distinctum; ergo non sunt formae substantialiter distinctae. Confirmatur 1. formae, quae eundem effectum formalem causant, non sunt substantialiter distinctae, sed sunt una moraliter: atqui illae duae formae eundem effectum formalem causant; ergo &c. Confirmatur 2. efficaciter ad hominem; idè est valida forma, qua utuntur Graeci, & forma, qua utuntur Latini, quia Christus reliquit potestati Ecclesiae determinare verba, quibus confirmationis Sacramentum conficiatur, ut constat ex dictis num. 53. diximusque etiam à num. 78. de Sacram. & faceret Gonerus disp. 6. de Sacram. to confirmationis art. 2. num. 53. formae autem pertinent ad substantiam Sacramentorum, cum sint Sacramentorum constitutivae, ut constat à num. 34. de Sacram. & defendit acriter ipse Gonerus disp. 1. de Sacram. in genere art. 7. §. 1. dicens, manifestam esse D. Thomae sententiam, & contrariam Gabrerae expositionem ad usum terminorum intolerabilem, imponere D. Thomae; atqui Ecclesia non habet Auctoritatem ad immutandam substantiam Sacramentorum, ut definit Trid. citatum num. 59. de Sacram. ergo &c. Confirmatur 3. etiam ad hominem, quando Apostoli conficiebant Sacramentum confirmationis absque chrismate per solam manuum impositionem, illa manuum impositio solum materialiter, & entitativè distinguebatur ab unctione chrismatis, formaliter autem erat eadem, quia substabat eidem significationi & Christi institutioni, ut habet Gonerus Disp. 6. art. 2. §. 1. num. 27. sed hoc ipsum evenit in nostro casu; ergo &c.

SECTIO II.

Solvuntur Opposita.

46. Obf. 1. Contra 1. asserti: non minus est efficax impositio manuum Christi, quam impositio manuum Apostolorum; atqui per impositionem manuum Apostolorum conficiebatur Sacramentum confirmationis; ergo etiam per impositionem manuum Christi; atqui Christus imposuit manus supra pueros multò tempore ante noctem cenae, ut constat ex Matth. 19. ergo non in nocte cenae, sed multò ante instituit Sacramentum confirmationis. Conf. ex Conc. Senonensi, quod habetur Tom. 13. Conc. novae impress. & est Senonense 19. in decretis fidei, ubi haec habet; nec obscurius quidem Sacramentum confirmationis Christus instituit, cum parvulis manus imponeret; ex-

go &c. Resp. dist. maj. non minus est efficax ad finem intentum à Christo, con. 1. ad finem non intentum, N. maj. & con. min. N. consequentiam; deinde dist. min. sublimitatem: imposuit manus supra pueros ad eos benedicendos & curandos, con. ad eos confirmandos, nego min. & consequentiam, ut constet ex dictis num. 25, & constabit num. sequenti.

Ad Confirmationem nego consequentiam, quia illud Conc. nullam habet à Pontifice auctoritatem, habitum enim fuit ex auctoritate Cancellarii Galliae, ut ex ipsius praefatione constat, & in hac parte à Theologis non admittitur. Docere quidem, Christum confirmasse pueros, cum illis manus imposuit, est dicere, ministratum fuisse hoc Sacramentum ante Pentecostem, quod non solum est contra omnes fere Theologos ex dictis n. 24. sed expressè contra Catechismum Tridentini tit. de confirmatione dicentem: S. quidem Lucas, cum admirabilem illam Spiritus S. effusionem describeret, ita inquit; & factus est de Caelo repente sonus tanquam advenientis Spiritus vehementis, & replevit totam domum. Deinde paucis interjectis; & repleti sunt omnes Spiritu S. ex quibus verbis licet intelligere, quoniam domus illa S. Ecclesiae figuram, & imaginem gerebat, ad omnes fideles Confirmationis Sacramentum, cujus initium ab eo die ductum est, pertinere.

Obijcies 2. Contra 2. asserti: ex vi Sacramenti Confirmatus non distinguitur ab aliis, etenim ab in fidelibus supponitur jam discretus per Baptismum; à fidelibus verò discerni non debet, cum confirmatio iis omnibus debeat esse communis; atqui nullum Sacramentum causat per se gratiam, neque characterem imprimit, nisi ratione sui discernat suscipientem à non suscipiente; ergo Sacramentum confirmationis neque gratiam causat, neque characterem imprimit. Conf. 1. per Sacramenta non confertur specialis gratia, absque speciali fine, ad quem illa ordinetur: atqui gratia confirmationis non ordinatur ad finem aliquem specialem: professio enim fidei & crucis Christi communis est omnibus Baptizatis, atque ad eam ordinantur ex vi Baptismi; ergo &c. Conf. 2. idè circumcisio non imprimebat characterem spirituale, quia ipsa erat character corporalis; sed etiam per confirmationem imprimitur character corporalis, quando confirmatus signatur signo crucis, dum ungitur chrismate in fronte; ergo &c.

Resp. nego maj. distinguitur enim ratione hujus Sacramenti fidelis à fidelibus non confirmatis, tanquam domesticus à milite ex num. 40. & tanquam vir robustus ab infantibus imbecillis, ut constat ex testimoniis adductis n. 27. robur enim ad defendendam strenuè fidem coram tyranno, quod confertur ex vi hujus Sacramenti, non confertur ex vi Baptismi. Ad 1a confirmationem con. maj. & nego min. quia